

CAVTAT, mauzolej obitelji Račić, djelo I. Meštrovića

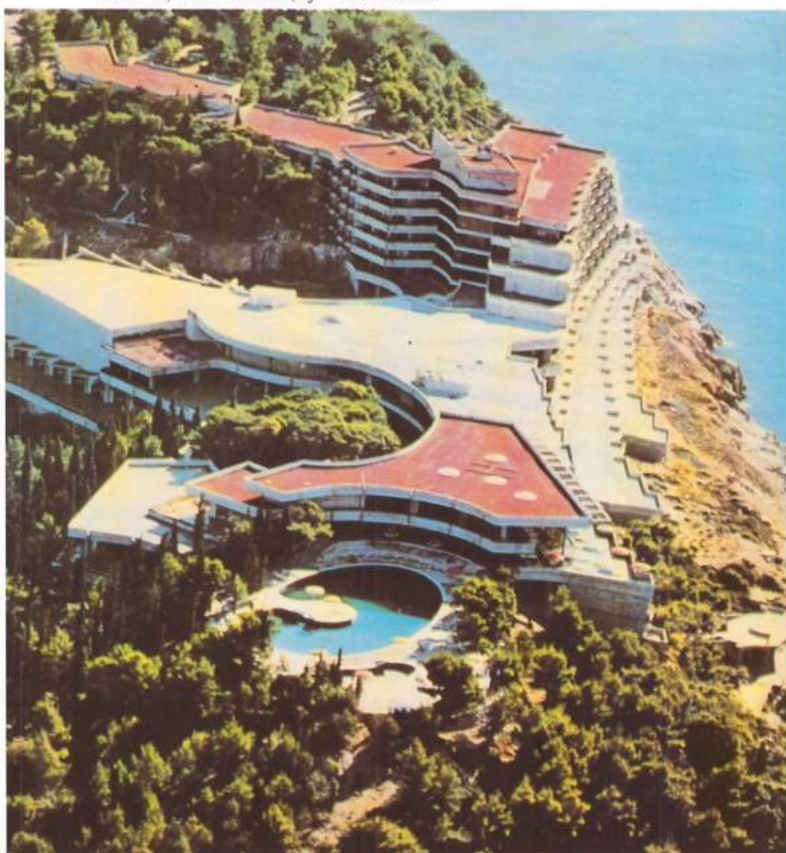

CAVTAT, detalj poliptiha Vicka Lovrina u franjevačkoj crkvi

nekoliko osobito vrijednih knjiga, koje su tiskali Dobrić Dobrićević iz Lastova i Kotoranin Andrija Paltašić. U kući Vlaha Bukovca nalazi se zbirka njegovih slika i uspomena. Na groblju je mauzolej obitelji Račić, rad I. Meštrovića (1920–30), a u naselju spomenik B. Bogišiću, rad P. Palavičinića. Hotel »Croatia«, S. Miličevića, izgrađen je 1972.

LIT.: G. Novak, *Quaestiones Epidauritanae*, Rad JAZU, 1965, 339. — *Isti*, Povijest Dubrovnika od najstarijih vremena do početka VII stoljeća, Anali—Dubrovnik, 1966. — L. Beritić, *Utvrdjena i regulacioni plan Cavtata*, Anali—Dubrovnik, 1970. — M. Šuić, *Antički grad na istočnom Jadranu*, Zagreb 1976. — I. Lentić, *Dubrovački zlatari*, Zagreb 1984. — N. Gruić, *Ladanjska arhitektura dubrovačkog područja*, Zagreb 1991. N. B. B.

CAVTAT, hotel »Croatia«, djelo S. Miličevića

CECCHELLI, Carlo, arheolog (Rim, 13. X. 1893 — 8. XII. 1960). Obradivao kršć. spomenike te ranobiz. umjetnost i arhitekturu. God. 1932. objavio ilustrirani katalog građevnih spomenika i umjetnina u Zadru. U odnosu na ranija izdanja to je najkompletniji stručni popis zadarskoga umj. blaga, posebno vrijedan za djela nestala u II. svj. ratu.

BIBL.: *Zara, catalogo delle cose d'arte e di antichità*, Rim 1932.

I. Pet.

CECHO, tal. graditelj i klesar iz Monopolija (XIV. st.). God. 1390. sazi-dao je prizemlje zvonika dominikanskog samostana u Dubrovniku sa četiri pilastra urešena vijencima od mirmo poredanog lišća, gotičkih osobina. Za kuću Đure Bokšića, protovestijara bos. kralja Stjepana Dabiše, kleše 1393. kičenu kvadriforu i ostale prozore.

LIT.: C. Fisković, *Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku*, Zagreb 1947, str. 112. — *Isti*, *Prvi poznati dubrovački graditelji*, Dubrovnik 1955, str. 105. Iv. Mat.

CEHOVI, udruge obrtnika koji su imali određena statutom propisana prava i dužnosti; iste zadatke i sličnu organizaciju imale su često i crkv. bratovštine. Počeci i razvoj cehova vezani su uz razvoj gradova u XII. i XIII. st. U J Hrvatskoj neki c. potječu od rim. *collegia opificium*; a u S Hrvatskoj nastali su iz crkv. bratovština i bili organizirani po srednjoeur. uzoru. Razvitkom manufakture i industrijske proizvodnje ukidaju se u XIX. st. Obrtnici-umjetnici (slikari, zlatari, kipari, graditelji) također imaju svoje cehove ili su članovi u srodnim udruženjima. — Bratovština zlatara spominje se u Zadru već 1176. U Dubrovniku drvodjelci imaju bratovštinu 1226, zlatari 1306, kamenari u XIV. st., a slikari se udružuju 1492. U Šibeniku se bratovština kamenara osniva 1499. Cehovskim pravilima i ceremonijalom bili su predviđeni razni umj. obrađeni predmeti koji služe kao vanjsko obilježje ceha. Cehovska zastava redovito je oslikana i izvezena, sa simbolima ceha i slikom sveca zaštitnika (zastava koju je u XVI. st. naslikao K. Antunović za bratovštinu kamenara u crkvi Domino u Dubrovniku, zastava zagrebačkog graditeljskog ceha iz 1770). Škrinja (ladica) u kojoj se čuvaju cehovske isprave urešena je intarzijama ili rezbarijom (ladica potkivačkoga ceha u Varaždinu iz XVII. st.). Cehovska knjiga se urešuje minijaturama (pravila ceha tkalaca u Varaždinu iz 1710), a cehovske tablice imaju u reljefu simbole obrta (tablica Velikoga ceha zagrebačkoga iz 1632). Očuvano je mnoštvo pečata kojima su ovjeravani cehovski dokumenti.

LIT.: R. Horvat, *Kaptolski cehovi u Zagrebu*, Zagreb 1936. — V. Foretić, *Dubrovačke bratovštine*, ČHP, 1943, 1. — M. Šercer, *Zagrebačke cehovske tablice*, Iz starog i novog Zagreba, IV, Zagreb 1968. — L. Dobronić, *Zagrebački graditelji i građevinski ceh u XVIII. stoljeću*, ibid., V, 1974. — M. Šercer, *Stari zagrebački obrti* (katalog), Zagreb 1991. R.

CELESTIN, Vjekoslav, arheolog i numizmatičar (Ivanec Bistranski 13. VI. 1862 — Osijek, 22. IV. 1936). Profesor grčkog i latinskog na

osječkoj gimnaziji, kustos u Muzeju grada Osijeka te 1911–17. konzervator za Slavoniju. Posebno se bavio numizmatikom i epigrafijom.

BIBL.: *Neolitska naseobina kod Osijeka*, VjHAD, 1896; *Slavonski banovci*, Vjesnik Županije virovitičke (Osijek), 1898; *Rimski medailloni*, GZMBiH, 1900; *Rimske svjetiljke iz Osijeka*, ibid., 1901; *Epigrafski prilozi iz Murse*, VjHAD, 1902; *Grčki i rimski kolonijalni novci nađeni u Osijeku*, ibid., 1903. Bo. Pr.

CELLA, Sergio, povjesničar umjetnosti (Pula, 29. IX. 1927). Završio Filozofski fakultet u Padovi, na kojemu predaje povijest renesanse. Urednik je časopisa »Pagine Istriane« u Trstu. Publicirao brojne radove iz kulturne i umjetničke povijesti Istre i Julijske krajine.

BIBL.: *Vita culturale polesa del '800 e del '900*, Pagine Istriane (Trieste), 1951–52, 5 i 10; *Due architetti istriani del '500: Matteo e Andrea da Valle*, ibid., 1952, 12; *Albana e la Valdarsa*, Trieste 1964; *La civiltà Veneta nel Mediterraneo*, Roma 1966. Ra. Mat.

CELLIGOI (Celigoj), Venceslao, arhitekt i građevni poduzetnik (Dobrota, 1851 – Rijeka, 1918). Studirao u Grazu. U Rijeci živio od 1884, gdje je imao zajedničko poduzeće s Giuseppeom Leardom koje je gradilo gimnaziju i kolodvor. Projektirao lučka skladišta (1884), sirotište Maria, »crvenu kuću« u luci Baroš. Po njegovu projektu (1893) podignuto 400 niša oko središta staroga groblja na Kozali. Na prijelazu stoljeća gradio pod utjecajem secesije (vlastita vila na Belvedereu). S njim radi sin *Eugenio*, projektant ubožnice »Braća Branchetta« i Teatra Fenice (1913) u Rijeci.

LIT.: R. Matejčić, Kako čitati grad, Rijeka 1990, str. 293, 462.

Ra. Mat.

CEPELIĆ, Milko, etnograf i povjesničar (Vuka, 21. IX. 1853 – Đakovo, 26. III. 1920). Svećenik u Đakovu i tajnik biskupa J. J. Strossmayera. Proučavao narodni život, posebno tekstilno rukotvorstvo. Bavio se primjenom narodnih šara u čilimarstvu, a prikazao je i vrste uzorkovanih tkanja i veziva. Vrijednu zbirku tkanja i veziva ostavio je Etnografskom muzeju u Zagrebu. God. 1902. pokrenuo (s D. Neumanom) prvi osječki dnevnik *Narodna obrana*.

BIBL.: Josip Juraj Strossmayer, Zagreb 1900–1904; *Narodno tkivo i vezivo*, Zagreb 1909; *Sjimo opet lan i konoplju*, Osijek 1917.

LIT.: Život i rad Milka Cepelića (katalog), Đakovo 1979.

Z. Lr.

CERJE, selo I od Zagreba, s jednobrodnom baroknom župnom crkvom Sv. Ivana Evanđelista, građenom 1759–77. Na glavnomu je oltaru (dar biskupa Tauszya) slika *Ivana Evanđelista*, rad Ivana Beyera (1847). Župni dvor, s klasicističkim pećima, iz 1779.

CERJE LETOVANIČKO, selo Z od Siska. Drvena kapela Sv. Josipa s drvenim tornjićem te s pučkim slikarijama na stropu i na ogradi pjevališta, ima barokne oltare iz XVIII. st., propovjedaonicu i slike (jedna s prikazom crkve Marije Bistrice prije restauracije).

CEHOVI, reljef na kući bratovštine Svih Svetih u Korčuli

CEHOVI, matrikula bratovštine Sv. Duha, djelo Blaža Jurjeva Trogiranina, Trogir, crkva Sv. Ivana

CERJE TUŽNO, selo JZ od Varaždina; u baroknoj kapeli Sv. Antuna, kojoj je strop ukrašen štukom i slikama, nalazi se štukaturno ornamentiran oltar (oko 1735) na kojemu se ističu stilizirani biljni ukrasi.

CERNIK, naselje S od Nove Gradiške. Nastavano od prapovijesti (neolitika). U sr. vijeku put iz Posavine u unutrašnjost Slavonije štatile su utvrde Drinovac, Lehovac i Cernik (grad Dežefijevaca). U doba Turaka (1543–1687) sjedište sandžaka. Kaštel četverokutna tlocrta, s četiri

CEHOVI, zastava zagrebačkoga tesarškoga ceha, 1770. Muzej grada Zagreba

